

Tadeusz Klimski, Marek Panek

Sprawozdanie z siódmej sesji Konserwatorium Filozoficznego ATK

Studia Philosophiae Christianae 34/2, 175-176

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIA

TADEUSZ KLIMSKI, MAREK PANEK

SPRAWOZDANIE Z SIÓDMEJ SESJI KONWERSATORIUM FILOZOFICZNEGO ATK

W dniu 9 grudnia 1997 roku w budynku ATK przy ul. Raclawickiej 14 w Warszawie odbyła się siódma sesja Konwersatorium Filozoficznego pracowników Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej ATK. Tematem sesji była recepcja platonizmu w Polsce. Referat wygłosił dr hab. Tadeusz Klimski profesor ATK.

Uwaga prelegenta skupiła się na współczesnych badaniach nad filozofią Platona, które bądź wszystkie ważniejsze zagadnienia filozoficzne (zwłaszcza ontologiczne i metafizyczne) wywodzą z jego filozofii (W. Stróżewski), bądź przeciwstawiają jej niesłusznie rozwinięty jako znaczący substancjalistyczno-metafizyczny nurt arystotelesowski (S. Blandzi), czy wreszcie sam platonizm, rozwijany w różnych obszarach filozoficznych badań ukazują jako prowadzący do zniekształcania rozumienia realnej rzeczywistości (M. Gogacz).

Filozofia Platona bez wątpienia skupia na sobie najważniejsze pytania filozoficzne. Czy jednak jest w stanie na nie wystarczająco odpowiedzieć? Wydaje się, że badania M. Gogacza temu zaprzeczają. W obszarze problemów ontologicznych W. Stróżewski zdaje się pozytywnie odpowiadać na tak postawione pytanie. Natomiast stanowisko S. Blandziego wyraża przekonanie, że to, co ważne dla filozoficznego poznania zostanie dopiero ujawnione przez teorię pryncypiów zrekonstruowaną na podstawie dialogu *Parmenides*. Nie jest w związku z tym jasne, czy krytykowana cała tradycja substancjalno-metafizyczna nie zostanie po tej „rekonstrukcji” pryncypiów na nowo odczytana. Może nie będzie już tylko błędną interpretacją Arystotelesa, opartą na niezrozumieniu najważniejszych założeń platońskiej filozofii.

W tym kontekście warto przypomnieć stanowisko G. Reale, poparte przez przedstawiciela Szkoły Tybińskiej H. Krämera, zgodnie z którym platońskie dialogi niższego poziomu należy odczytywać w świetle pomocy przychodzącej z dialogów wyższego poziomu. Jednak ostateczne podstawy odczytania dialogów znajdują się w dialektycznym nauczaniu ustnym. G. Reale wspiera swoje przekonanie przypomnieniem wypowiedzi Platona z *Fajdrosa*, że filozof nie mówi o sprawach najwyższych i najważniejszych w swoich pismach. A więc „nauki niepisane”, łączą w jednolity obraz myśli Platona interpretowane w porządku teoretycznym, politycznym i mistyczno-religijnym. Warto dodać, że

G. Reale inaczej postrzega filozofię Arystotelesa. Nie przeciwstawia jej Platonowi, wręcz widzi w niej istotne potwierdzenie platońskiej myśli.

Mimo wszystko zaskakuje przekonanie wyrażone niemal po neoplatonisku, że to, co nienazwane, trudne lub niemożliwe do przekazania jest „pierwszym pryncypium” tego, co już udaje się ujawnić w filozofii.

Wygłoszony referat wywołał ożywioną dyskusję. W jej ramach dr E. Podrez zwróciła uwagę na dwie ciekawe prace: dokonaną przez J. Bańkę egzegezę tekstów Plotyna poprzez nawiązanie do Platona oraz E. Wolickiej na temat hermeneutyki Platona poprzez obrazy.

Prof. M. Gogacz odniósł się sceptycznie do możliwości „odczytywania nauk niepisanych” Platona. Zwrócił także uwagę na niebezpieczeństwo przeceniania roli metafory (poezji) w poznaniu filozoficznym.

Zdaniem dr hab. T. Klimskiego jednak wypowiedzi samego Platona zawarte w *Fajdosie* inspirują badaczy do poszukiwania i rekonstrukcji pryncypiów, które nie zostały przez niego spisane. W ww. dziele Platon stwierdza, że nie powinien pisać o tym, co byłoby najistotniejsze dla filozofii.

Ks. mgr R. Tomanek skomentował zainteresowanie „naukami niepisanyymi” Platona odwołując się do obrazu księżyca, którego tylko jedna część jest widoczna z ziemi, ale ciekawa jest ta druga – niewidzialna. Poznanie tej części widocznej księżyca, pozwala wnioskować o jego części niewidocznej.

Na zakończenie spotkania omówiono sprawy organizacyjne związane z działalnością Konwersatorium Filozoficznego. Na 10 marca 1998 roku ustalono termin następnej sesji. Jej organizatorem będzie dr J. Buczkowska, a prelegentem – ks. mgr M. Panek.

MAREK PANEK, JANINA BUCZKOWSKA

SPRAWOZDANIE Z ÓSMEJ SESJI KONWERSATORIUM FILOZOFICZNEGO ATK

Ósma sesja Konwersatorium Filozoficznego Pracowników Naukowych Wydziału Filozoficznego ATK na temat: *Supozycje w teoriach naukowych* odbyła się 10 marca 1998 r. w gmachu ATK przy ul. Raclawickiej 14. Organizatorem sesji była dr Janina Buczkowska a referat wprowadzający wygłosił ks. Marek Panek. Poniżej zamieszczamy treść referatu.

Termin „supozycja” jest obciążony wieloznacznością. Słownik języka polskiego podaje następujące jego znaczenia: „1. «założenie przyjęte tymczasowo, o którym jeszcze nie wiadomo, czy jest prawdą, czy fałszem; przypuszczenie, domniemanie, domysł, hipoteza» (...). 2. ‘rola znaczeniowa danego wyrażenia w wypowiedzi (w zdaniu) odnoszącego się do określonego desygnatu, (...)’¹. To pierwsze rozumienie odnosi się do sądów (zdań), a drugie – do nazw. W niniejszym opracowaniu zostanie omówiona „supozycja” odnosząca się do sądów (zdań). Najpierw zostanie podjęta

¹ M. Szymczak (red.), *Słownik języka polskiego*, Warszawa 1981, 372.